

REFERAT Klima- og Miljøudvalget d. 21-02-2023

Mødedato   Tirsdag d. 21. februar 2023 kl. 07:00

Mødested   Mødecenter A, Lokale 3 på Ballerup Rådhus

Mødedeltagere   Steen Pedersen (centerchef for By og Miljø), Elisabeth Gadegaard
Wolstrup (direktør), Morten Andersson (A), Jacob Wøhler Jørgensen
(V), Per Mortensen (A), Taner Genc (F), Stine Rahbek Pedersen
(Ø), Allan Kristensen (C) (2. viceborgmester), Hella Hardø Tiedemann
(A)

Indholdsfortegnelse

Meddelelser.....	3
Fremrykket udbud af elbusser og midlertidigt skift til alm diesel på linje 155 og 165.....	4
Godkendelse af referat (underskriftside).....	8

Punkt 1: Meddelelser

00.01.10-P35-6-22

Beslutning

Intet

Punkt 2: Fremrykket udbud af elbusser og midlertidigt skift til alm diesel på linje 155 og 165

13.05.16-Ø54-1-22

Tidligere behandling

Kommunalbestyrelsen den 31. oktober 2022 Punkt 13

Indhold

Sammendrag

Kommunalbestyrelsen besluttede den 31. oktober 2022 at fastholde HVO på de buslinjer, som kører i Ballerup Kommune. I forlængelse heraf har Herlev Kommune henvendt sig og foreslået forskellige løsningsmuligheder for den udbudsenhed på 4 buslinjer, hvor linjerne 155 og 165 kører gennem Ballerup Kommune. Baggrunden er, at Herlev Kommune får en betydelig merudgift ved at fastholde HVO, som ikke kan rummes indenfor deres serviceramme. Der har derfor været en dialog mellem Ballerup, Furesø, Gladsaxe og Herlev Kommuner, som har kørsel i denne udbudsenhed, og Movia med henblik på at finde en fælles løsning, som imødekommer de økonomiske udfordringer, fastholder serviceniveauet og gavner klimaet.

Der foreslås en løsning, hvor de 4 buslinjer udbydes og overgår til el-busser ved udgangen af 2026 fremfor udgangen af 2031. I perioden frem til udgangen af 2026 foreslås det, at de 4 linjer overgår til at køre på almindelig diesel iblandet HVO svarende til Ballerup Kommunes andel af køreplantimerne. Movia får mandat til at skifte tilbage til 100 pct. HVO, såfremt indekset for prisforskellen mellem almindelig diesel og HVO falder til 180 svarende til indekset for prisforskellen ultimo 2021.

Baggrund

Ballerup Kommune har i 3 udbudsenheder i dag stillet krav om anvendelse af HVO-diesel (Hydrogenereret Vegetabilsk Olie). En af udbudsenhederne, A17, omfatter buslinjerne 155, 165, 167 og 168 og kører på tværs af kommunerne Furesø, Gladsaxe, Herlev og Ballerup. HVO-biodiesel er et såkaldt drop-in-brændstof, hvilket betyder, at brændstoffet har samme egenskaber som almindelig diesel, og derfor uden problemer kan anvendes i dieselbusser. Den type HVO, som Movias operatører anvender, er primært produceret på basis af slagteriaffald og brugt fritureolie.

Prisudviklingen for HVO-biodiesel og almindelig diesel har historisk set fulgt hinanden, men siden slutningen af 2021 er prisudviklingen for HVO dog steget betydeligt kraftigere end diesel. Der forventes dog mere stabile priser i den kommende periode. Movia forventer dog ikke på den korte bane, at prisforskellen mellem HVO og diesel bringes tilbage til et niveau svarende til før januar 2022, og det er ikke muligt for Movia at vurdere prisudviklingen på længere sigt.

Movia har skønnet, at det vil betyde en merudgift på 0,7-0,8 mio. kr i 2023 for Ballerup Kommunes linjer i de 3 udbudsenheder. Et skift fra HVO til almindelig diesel på linjerne 155 og 165 skønnes at kunne reducere udgiften til de to linjer med 0,1-0,2 mio. kr. i 2023.

For at imødekomme de stigende udgifter til busdriften har Movia tilbudt kommunerne, såfremt de kan blive enige indenfor de enkelte udbudsenheder, at de midlertidigt kan skifte brændstof fra HVO til almindelig diesel. I de 2 af udbudsenhederne er kommunerne enige om at fastholde HVO som brændstof. For den sidste udbudsenhed, som omfatter buslinjerne 155, 165, 167 og 168, har Herlev Kommune et stærkt ønske om at skifte fra HVO til almindelig diesel, da Herlev Kommune står til en merudgift i størrelsesordenen 2,0-2,5 mio. kr. i 2023, som følge af de stigende priser på HVO, hvilket ikke kan rummes indenfor servicerammen. Udbudsenheden udgør 66 pct. af det samlede antal køreplantimer, som Herlev Kommune finansierer i alt, og Herlev Kommunes tilskudsbehov til disse 4 linjer udgør 77 pct. af Herlev Kommunes samlede tilskudsbehov.

Sagsfremstilling

Som følge af Kommunalbestyrelsens beslutning den 31. oktober 2022 om at fastholde HVO har Herlev Kommune henvendt sig, og der har været drøftelser på borgmesterniveau i de 4 kommuner med henblik på at finde en fælles løsning, da de tværkommunale buslinjer er en vigtig forudsætning for at sikre et attraktivt kollektivt trafiknet i Hovedstadsområdet.

Det nuværende udbud kan kun ændres, hvis alle fire kommuner er enige.

Det har derfor været vigtigt at finde en fælles løsning, som kan sikre busdriften på tværs af kommunegrænserne. Den fælles løsning indebærer, at Movia kan fremrykke udbuddet af de 4 buslinjer, således at der kan skiftes til el-busser ved udgangen af 2026 i stedet for udgangen af 2031. Det kan lade sig gøre, fordi busoperatøren ikke har levet op til de meget høje kvalitetskrav, som de havde lovet ved kontraktindgåelse.

Baggrunden for dette er, at busoperatørerne i forbindelse med udbud A17, som de konkrete buslinjer er omfattet af, tilbød et vist kvalitetsniveau. De fik en kontrakt på 6 år med mulighed for forlængelse 3 gange 2 år. Movia måler løbende på busoperatørernes performance, og det udløser bod, hvis de kommer under et vist kvalitetsniveau. Efter de første ca 4 år bliver der gjort status på kvalitetsopfyldelsen, og hvis operatøren opfylder målsætningerne markeres de grønne, hvis de ligger mellem deres eget kvalitetsmål og minimumsmålsætningen markeres de gule, og røde, hvis de ligger under minimumsmålsætningerne.

Hvis busoperatøren er:

- Grøn, så har han krav på at få kontrakten forlænget i yderligere 2 år, dog max kontraktlængde 12 år.
- Gul, så kan kontrakten fortsætte eller Movia/busoperatøren kan vælge ikke at forlænge.
- Rød, så bringes kontrakten til ophør, og busdriften udbydes på ny.

I det konkrete tilfælde har Movia i januar 2023 konstateret, at busoperatøren har tilbudt en meget høj kvalitet, men den leverede kvalitet lå lige under det tilbudte niveau, hvorfor der blev scoret samlet GUL, hvorved det er muligt at bringe kontrakten til ophør.

Movia er således opmærksomme på kontraktopfølgning, og kommunernes ønske om at overgå til el-busdrift snarest.

Der kan først skiftes til el-busser ved udgangen af 2026, fordi der er brug for at sikre den nødvendige tid og de fornødne frihedsgrader til, at kommunerne sammen med regionen kan tilpasse busbetjeningen til letbanen, herunder at gennemføre eventuelle nødvendige tilpasninger af driftsomfanget. Derfor anbefaler Movia, at kommunerne aftaler, at det nye udbud tilrettelægges, så kommunernes beslutninger om Nyt Ringnet er kendt og kan indgå i udbudsgrundlaget. Movia vurderer, at dette vil give det mest optimale grundlag for at udbyde trafikken.

Der er tre parametre, som er vigtige i forhold til en fælles løsning: Service, økonomi og klima/miljø.

En tidligere overgang til el-busser på de 4 linjer vil gavne både miljøet og kommunernes økonomi og fastholde serviceniveauet.

Service

Det er vurderingen, at Herlev Kommune ved den kommende trafikbestilling i oktober 2023 vil reducere servicen kraftigt og muligvis nedlægge driften på de tværkommunale buslinjer, således at buslinjerne ikke længere kører gennem Ballerup.

Kommunerne arbejder i øjeblikket med at tilpasse busnettet til den kommende letbane i Ring 3, hvor det er vigtigt at sikre, at også nabokommunerne til letbanen får nem adgang hertil og dermed mulighed for at få gavn af de store investeringer i den kollektive trafik. Hvis servicen bliver dårligere, vil det have en betydning for borgerne i alle kommunerne, både i forhold til hvis der skæres på antallet af afgang, og/eller hvis ruterne omlægges/nedlægges ved den kommende trafikbestilling.

Hvis serviceniveauet forringes, kan det få flere til at vælge den kollektive trafik fra, netop som passagerne er på vej tilbage efter corona-epidemien, og der er mulighed for et løft af den kollektive trafik med den kommende letbane med tilpasning af busnettet.

Økonomi

Movia har skønnet en samlet besparelse for de 4 kommuner på ca. 4,4 mio. kr. om året ved overgang fra HVO-drift til el-busdrift og op til 1,2 mio. kr. ved overgang fra almindelig diesel til el-busdrift.

Besparelsen ligger på servicerammen og får virkning fra 2027, idet overgangen til el-busser er ultimo 2026.

Movia benytter Trafikselskabernes omkostningsindeks <https://trafikselskaberne.dk/omkostningsindeks/>. Der er på denne hjemmeside en forklaring på, hvorledes indekset for henholdsvis diesel og HVO er opbygget, og hvorledes de reguleres. Omkostningsindekset er forskudt to måneder. Det betyder, at januar 2023-priserne reguleres efter indekxsværdierne for november 2022. Bilaget ”Prisudvikling for HVO og almindelig diesel” viser, hvorledes priserne har udviklet sig, moms, og hvad prisudviklingen betyder for busoperatørerne.

Klima

Movias beregninger viser, at anvendelse af elbusser på linje 155, 165, 167 og 168 vil betyde, at den samlede vugge-til-grav CO₂-udledning være ca. 60 tons pr. år (baseret på energimikset i 2022), mens vugge-til-grav CO₂-udledningen fra anvendelse af HVO100 i henhold til Movias miljøregnskab er ca. 320 tons CO₂ pr. år. I løbet af en 8 årig periode bliver

det til en samlet CO2-besparelse på ca. 2.080 tons i de 4 kommuner, hvoraf knapt 75 tons CO2 spares i Ballerup Kommune. CO2-udledningen ved anvendelse af HVO i selve bussen (tank til hjul) er 0 gr CO2/km. I bilag er dette forklaret.

I forhold til miljøperspektivet udleder el-busser ikke NOx og partikler, ligesom de støjer mindre end busser, der kører på HVO og almindelig diesel.

Overgang frem til ultimo 2026

Indtil der kan indsættes el-busser på de 4 linjer, foreslås det, at Ballerup Kommune indgår en aftale med Furesø, Gladsaxe og Herlev Kommuner om, at der skiftes til almindelig diesel, hvori der blandes 4,3 % HVO-biodiesel, svarende til Ballerups andel af køreplantimer i udbudsenheden. Dette sikrer, at Ballerup Kommune ikke slækker på kravet til CO2-udledning for Ballerup Kommunes andel.

Kommunerne giver samtidig Movia mandat til at skifte tilbage til 100 % HVO-diesel, såfremt indekset for prisforskellen mellem almindelig diesel og HVO-diesel falder til 180 svarende til indekset ultimo 2021. Movia forventer dog, at priserne har stabiliseret sig på det nuværende niveau, hvor indeks for prisforskellen ligger på ca. 250.

Overgangen til almindelig diesel på de 4 buslinjer for de 3 andre kommuners vedkommende i en periode er et mindre tilbageskridt for klimaet, men det sikrer til gengæld en fastholdelse af serviceniveauet i busdriften, og dermed også muligheden for at lave en god tilpasning af busnettet, når letbanen i Ring 3 åbner.

Økonomiske konsekvenser og finansiering

Et skift fra HVO til almindelig diesel med iblanding af 4,3 pct. HVO på linjerne 155 og 165 skønnes at kunne reducere udgiften i Ballerup Kommune med ca. 0,1 kr. i 2023.

Besparelsen ved overgang til el-busser har effekt på servicerammen fra 2027 og frem, og vil for Ballerup Kommune være ca. 0,2 mio. kr. under forudsætning af den nuværende fordeling af køreplantimerne mellem kommunerne.

Bilag

4 bilag, heraf 0 anbefales

Beslutningen træffes af

Kommunalbestyrelsen

Indstilling

Center for By & Miljø indstiller, at Ballerup Kommune meddeler Movia, at

1. Udbud af buslinjerne 155 og 165 med el-busser fremrykkes, således at driftsstart bliver ultimo 2026.
2. Der på buslinjerne midlertidigt skiftes fra HVO til almindelig diesel iblandet HVO-biodiesel svarende til Ballerups andel.
3. Movia får mandat til at skifte tilbage til HVO, såfremt indeks for prisforskellen mellem almindelig diesel og HVO falder til 180 eller derunder.

Beslutning

Indstilles til godkendelse.

Jacob Wøhler Jørgensen (V) og Allan Kristensen (C) stemte imod pkt. 2 og 3. grundet hensynet til kommunernes fælles vision og aftale om grøn busdrift på tværs af kommunerne.

Sagens forløb

29-11-2022 Klima- og Miljøudvalget

Udsættes til ekstraordinært møde i Klima- og Miljøudvalget den 6. december 2022

06-12-2022 Klima- og Miljøudvalget

Sagen udsættes

Bilag

Prisudvikling for HVO/alm. diesel og forslag til tærskelværdi for omstilling

Miljøeffekter af HVO kontra el-busser

Mulighed for fælles kommunal beslutning om fremrykket omstilling af linje 155, 165, 167 og 168 til el-busser

Linjekort for 155, 167, 168 og 165

Punkt 3: Godkendelse af referat (underskriftside)

Beslutningen træffes af

Klima- og Miljøudvalget

Indstilling

For at godkende referatet for dette møde skal alle medlemmer af udvalget klikke på "Godkendt".